

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2003 M. SAUSIO 13 D.
NUTARIMO NR. 12 „DĖL VARTOTOJŲ APRŪPINIMO ENERGIJA IR (AR)
ENERGIJOS IŠTEKLIAIS ESANT EKSTREMALIAI ENERGETIKOS PADĖČIAI
TVARKOS PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO**

2020 m.

d. Nr.

Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Pakeisti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. sausio 13 d. nutarimą Nr. 12 „Dėl Vartotojų aprūpinimo energija ir (ar) energijos ištekliais esant ekstremaliai energetikos padėčiai tvarkos patvirtinimo“ ir jį išdėstyti nauja redakcija:

„LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL VARTOTOJŲ APRŪPINIMO ENERGIJA IR (AR) ENERGIJOS IŠTEKLIAIS
ESANT EKSTREMALIAJAI ENERGETIKOS PADĖČIAI TVARKOS APRAŠO
PATVIRTINIMO**

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 2 punktu ir Lietuvos Respublikos naftos produktų ir naftos valstybės atsargų įstatymo 15 straipsnio 2 ir 3 dalimis, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Patvirtinti Vartotojų aprūpinimo energija ir (ar) energijos ištekliais esant ekstremaliajai energetikos padėčiai tvarkos aprašą (pridedama).“

2. Nurodytu nutarimu patvirtinto Vartotojų aprūpinimo energija ir (ar) energijos ištekliais esant ekstremaliajai energetikos padėčiai tvarkos aprašo IV skyriaus nuostatos taikomos nuo 1974 m. lapkričio 18 d. Susitarimo dėl tarptautinės energetikos programos įsigaliojimo Lietuvos Respublikai dienos.

Ministras Pirmininkas

Energetikos ministras

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2003 m. sausio 13 d. nutarimu Nr. 12
(Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2020 m. d. nutarimo Nr. redakcija)

VARTOTOJŲ APRŪPINIMO ENERGIJA IR (AR) ENERGIJOS IŠTEKLIAIS ESANT EKSTREMALIAJAI ENERGETIKOS PADĖČIAI TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vartotojų aprūpinimo energija ir (ar) energijos ištekliais esant ekstremaliajai energetikos padėčiai tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja vartotojų aprūpinimą energija ir (ar) energijos ištekliais esant ekstremaliajai energetikos padėčiai (toliau – ekstremalioji padėtis), taip pat pasirengimą ekstremaliajai padėčiai, jos valdymą ir naftos produktų ir naftos valstybės atsargų, kurias, vadovaudamosi Lietuvos Respublikos naftos produktų ir naftos valstybės atsargų įstatymo nuostatomis, privalo kaupti viešoji įstaiga Lietuvos energetikos agentūra ir įpareigosios įmonės (toliau – atsargos), panaudojimą Lietuvos Respublikai laikantis tarptautinių įsipareigojimų.

2. Aprašo turi laikytis valstybės, savivaldybių institucijos ir įstaigos, energetikos įmonės, taip pat kiti juridiniai ir fiziniai asmenys, vartojantys energijos išteklius ar energiją (toliau – vartotojai).

3. Apraše vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme, Naftos produktų ir naftos valstybės atsargų įstatyme ir Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatyme apibrėžtas sąvokas.

II SKYRIUS PASIRENGIMAS EKSTREMALIAJAI PADĖČIAI IR JOS VALDYMAS

4. Vadovaudamiesi Civilinės saugos įstatymu, Energetikos įstatymu, Naftos produktų ir naftos valstybės atsargų įstatymu ir Aprašu, ekstremaliąją padėtį pagal savo kompetenciją valdo:

4.1. Lietuvos Respublikos Vyriausybė;

4.2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės ekstremalių situacijų komisija (toliau – Komisija);

4.3. Lietuvos Respublikos energetikos ministerija;

4.4. savivaldybės administracijos direktorius.

5. Vyriausybė vykdo šias funkcijas:

5.1. priima sprendimus dėl energijos išteklių ar energijos gavybos, perdirbimo, gamybos, importo, eksporto, įvežimo, išvežimo, tranzito, laikymo, krovos, transportavimo, perdavimo, skirstymo, tiekimo, prekybos, atsargų kaupimo ir tvarkymo, energetikos objektų bei įrenginių įrengimo ir (ar) eksploatavimo, energijos išteklių ir energijos vartojimo tvarkos esant ekstremaliajai padėčiai;

5.2. priima sprendimus naudoti atsargas.

6. Komisija vykdo šias funkcijas:

6.1. nustato energijos išteklių ir energijos tiekimo, vartojimo apribojimus energetikos įmonėms ir vartotojams;

6.2. priima sprendimus dėl energijos išteklių ir energijos, teikiamų paslaugų kainų įšaldymo ar reguliavimo;

6.3. teikia Vyriausybei pasiūlymus dėl ūkio subjektų administravimo perėmimo;

6.4. priima sprendimus dėl leidimo importuoti, įvežti, gaminti, parduoti ir vartoti neatitinkančius šalyje galiojančių privalomųjų kokybės rodiklių, aplinkosaugos reikalavimų ar standartų naftos produktus ar kitą kurą.

7. Energetikos ministerija vykdo šias funkcijas:

7.1. vertina energijos išteklių ir energijos tiekimo energetikos įmonėms ir vartotojams būklę šalies mastu;

7.2. teikia Vyriausybei nutarimų dėl ekstremaliosios padėties paskelbimo ir atšaukimo projektus;

7.3. Vyriausybei nusprendus naudoti atsargas, teikia Vyriausybei nutarimų dėl leidžiamų sunaudoti atsargų kiekių, nomenklatūros, paskirstymo tvarkos projektus;

7.4. esant ekstremaliajai padėčiai, rengia ir teikia Komisijai pasiūlymus dėl Aprašo 6 punkte nurodytų priemonių įgyvendinimo.

8. Savivaldybės administracijos direktorius vykdo šias funkcijas:

8.1. vadovaudamasis Aprašo 19, 20, 23 ir 25 punktuose nurodytų teisės aktų nuostatomis, sudaro ir suderina su energetikos įmonėmis savivaldybių teritorijoje esančių ūkio subjektų sąrašus, kuriuose ūkio subjektai turi būti suskirstyti pagal svarbą, taip pat pagal energijos išteklių ir energijos tiekimo apribojimų taikymo eiliškumą;

8.2. prižiūri Aprašo 11 punkto nuostatų vykdymą.

9. Energetikos įmonės atsako už pasirengimą ekstremaliajai padėčiai. Paskelbus ekstremaliąją padėtį, energetikos įmonės turi būti pasirengusios vykdyti Vyriausybės ir Komisijos nurodymus energijos išteklių ar energijos tiekimo, vartojimo apribojimų ir kainų įšaldymo (nustatymo) klausimais.

10. Sutrikus naftos produktų ir naftos tiekimui tuo metu, kai dar nepaskelbta ekstremalioji padėtis, įmonės, kurios verčiasi naftos produktų ir (ar) naftos gavyba, gamyba, importu, eksportu, prekyba, įvežimu, išvežimu (toliau – naftos įmonės), turi nedelsdamos informuoti Energetikos ministeriją apie naftos produktų ar naftos tiekimo sutrikimus dėl išorinių veiksnių, kai šis tiekimas trukdomas tiek, kad naftos įmonės šių sutrikimų nespėja laiku prognozuoti ir valdyti ūkinės veiklos metodais, ir jeigu nėra priemonių iki sutrikimo tiekiamam naftos produktų ar naftos kiekiui atkurti ir šis sutrikimas gali paveikti vartotojų aprūpinimą energijos ištekliais ar energija. Naftos įmonės, informuodamos apie naftos produktų ar naftos tiekimo sutrikimus, turi pranešti Energetikos ministerijai tiekimo sutrikimo priežastis, tiekimo atnaujinimo ar tolimesnių ribojimų prognozes ir nurodyti turimų naftos produktų ir naftos kiekį, jų laikymo vietą. Nuo artimiausio pirmadienio kiekvieną pirmadienį arba Energetikos ministerijos nurodytu periodiškumu, kol bus atkurtas naftos produktų ar naftos tiekimas, naftos įmonės turi pranešti Energetikos ministerijai apie turimus naftos produktų ir naftos išteklių kiekius, jų tiekimą ir sunaudojimą, taip pat kitą svarbią informaciją, susijusią su naftos produktų ir naftos tiekimo atnaujinimu.

11. Energetikos įmonės turi parengti ir pateikti savivaldybės, kurios teritorijoje jos įsikūrusios, administracijos direktoriui parengties ekstremaliajai energetikos padėčiai planus (toliau – planai). Planuose turi būti numatytos šios priemonės:

11.1. įmonių veiklos užtikrinimas esant ekstremaliajai padėčiai;

11.2. kuo geresnis vartotojų aprūpinimas energijos ištekliais ir energija;

11.3. alternatyvių energijos išteklių panaudojimas;

11.4. energijos išteklių ir energijos suvartojimo įmonėje mažinimas;

11.5. energijos išteklių ir energijos tiekimo vartotojams ribojimas.

12. Pirmos kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios įmonės, antros kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios įmonės ir trečios kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo 1–3 prieduose, Aprašo 11 punkte nurodytus planus turi pateikti Energetikos ministerijai ir savivaldybės, kurių teritorijoje jos įsikūrusios, administracijos direktoriui.

III SKYRIUS

EKSTREMALIOSIOS PADĖTIES REGULIAVIMAS

13. Ekstremalioji padėtis skelbiama visoje valstybės teritorijoje arba tam tikroje jos dalyje, vadovaujantis Energetikos įstatymo 33 straipsniu.

14. Paskelbus ekstremaliąją padėtį, taikomi Energetikos įstatyme, Naftos produktų ir naftos valstybės atsargų įstatyme ir Aprašo šiame skyriuje nustatyti energijos ir (ar) energijos išteklių tiekimo ribojimai ir įpareigojimai energetikos įmonėms ir kitiems asmenims.

15. Paskelbus ekstremaliąją padėtį, energijos ištekliai ir energija tiekiami ribotu tiekimo režimu, atsižvelgiant į visas aplinkybes ir padėtį atskiruose energetikos sektoriuose. Ribojimai taikomi visoje valstybės teritorijoje arba tam tikroje jos dalyje. Karo padėties laikotarpiu, o tam tikrais atvejais ir nepaprastosios padėties laikotarpiu krašto apsaugos sistemos aprūpinimas energijos ištekliais neribojamas, kad būtų užtikrintas būtinų krašto apsaugos sistemos funkcijų atlikimas.

16. Už nustatytų energijos išteklių ir energijos tiekimą ir vartojimą ribojančių priemonių įgyvendinimą esant ekstremaliajai padėčiai atsako energetikos įmonės ir vartotojai.

17. Energetikos įmonės ne vėliau kaip kitą dieną po ekstremaliosios padėties paskelbimo privalo pranešti Energetikos ministerijai apie turimus naftos ir naftos produktų išteklius (atsargas, gamybines ir rezervines naftos produktų atsargas natūrinėmis tonomis ekstremaliosios padėties paskelbimo dieną 00 val. 00 min.) ir nurodyti jų laikymo vietas. Paskelbus ekstremaliąją padėtį, nuo artimiausio pirmadienio kiekvieną pirmadienį arba Energetikos ministerijos nurodytu periodiškumu energetikos įmonės turi pranešti Energetikos ministerijai apie turimų naftos produktų ir naftos kiekį, laikymo vietą, tiekimą ir sunaudojimą, kol ekstremalioji padėtis bus atšaukta.

18. Energetikos įmonės, tiekiančios vartotojams energijos išteklius ar energiją, negali nepagrįstai didinti šių išteklių ar energijos ir jų tiekimo kainų.

19. Esant ekstremaliajai padėčiai, elektros energijos tiekimas ribojamas ar sustabdomas pagal energetikos ministro patvirtintas Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisykles.

20. Esant ekstremaliajai padėčiai, šilumos energijos tiekimas ribojamas ar sustabdomas pagal energetikos ministro patvirtintas Šilumos tiekimo ir vartojimo taisykles.

21. Energetikos įmonės turi teisę savo iniciatyva nedelsdamos laikinai sustabdyti arba apriboti energijos tiekimą vartotojams, kai reikia lokalizuoti avarijas, kai gresia pavojus žmonių gyvybei, sveikatai ar turtui. Šiais atvejais energetikos įmonės privalo per 24 valandas pranešti vartotojams apie tiekimo apribojimo ar sustabdymo priežastis ir laiką. Staigaus energijos ar energijos išteklių tiekimo nutrūkimo atveju energetikos įmonės privalo imtis būtinų veiksmų nedelsdamos ir informuoti apie tai Energetikos ministeriją ir Komisiją.

22. Energetikos įmonės gali taikyti apribojimus, kai energijos išteklių ar energijos tiekimas sumažėja trumpam laikui dėl būtinų remonto darbų ir nepaskelbus ekstremaliosios padėties.

23. Esant ekstremaliajai padėčiai, dujų tiekimas, perdavimas ir skirstymas ribojami ar nutraukiami pagal Gamtinių dujų tiekimo patikimumo užtikrinimo priemonių aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. vasario 28 d. nutarimu Nr. 163 „Dėl Gamtinių dujų tiekimo patikimumo užtikrinimo priemonių aprašo patvirtinimo“.

24. Naftos įmonės privalo užtikrinti, kad naftos produktai, parduodami esant ekstremaliajai padėčiai, turi būti paskirstyti tolygiai visoje šalies teritorijoje.

25. Energetikos ministerija nustato naftos produktų tiekimo ir vartojimo apribojimų energetikos įmonėms ir vartotojams taikymo planą.

26. Esant ekstremaliajai padėčiai, naftos produktų vartojimo apribojimai taikomi minimaliai civilinės saugos sistemos pajėgoms.

27. Esant ekstremaliajai padėčiai, vietiniai energijos ištekliai naudojami energijos gamybai, visuomeninio ir specialiojo transporto reikmėms.

28. Įmonės, eksportuojančios biokūrą (medieną, durpes, šiaudus ir gaminius iš šio biokuro: granules, briketus ir kita), privalo sustabdyti šių išteklių eksportą, kad kuo geriau būtų aprūpinti biokuro vartotojai, kartu didinti šio kuro atsargas.

29. Įmonės, tiekiančios medieną medienos apdirbimo įmonėms, privalo sumažinti, o prireikus ir sustabdyti medienos tiekimą, kad patenkintų kuro poreikį.

30. Esant ekstremaliajai padėčiai, energijos išteklių ir energijos tiekimo vartotojams apribojimai, taip pat vartojimo apribojimai skelbiami viešai per visuomenės informavimo priemones. Vartotojus privalo informuoti energetikos įmonės, savivaldybės, Komisija, kitos institucijos pagal kompetenciją.

31. Energetikos ministerija per 5 darbo dienas turi informuoti Europos Komisiją ir Tarptautinę energetikos agentūrą apie Vyriausybės ir Energetikos ministerijos sprendimus panaudoti atsargas.

32. Valstybės, savivaldybių institucijos ir įstaigos turi teisę gauti iš energetikos įmonių informaciją, kurios reikia Apraše nustatytioms funkcijoms atlikti.

33. Esant ekstremaliajai padėčiai, energetikos įmonių priežiūrą vykdo Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba, Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, policija, krašto apsaugos ir kitos valstybės, savivaldybės institucijos ir įstaigos pagal kompetenciją.

IV SKYRIUS

ATSARGŲ PANAUDOJIMAS LAIKANTIS TARPTAUTINIŲ ĮSIPAREIGOJIMŲ

34. Atsargos gali būti naudojamos Lietuvos Respublikai laikantis tarptautinių įsipareigojimų, kai Tarptautinės energetikos agentūros valdyba priima tarptautinį sprendimą panaudoti atsargas pagal 1974 m. lapkričio 18 d. Susitarimą dėl tarptautinės energetikos programos (toliau – tarptautinis sprendimas).

35. Vyriausybei nepaskelbus ekstremaliosios padėties, vykdam tarptautinį sprendimą, sprendimą panaudoti įpareigotųjų įmonių kaupiamas atsargas priima Energetikos ministerija, o sprendimą dėl specialiųjų naftos produktų atsargų panaudojimo priima Vyriausybė.

36. Vyriausybei priėmus sprendimą skelbti ekstremaliąją padėtį ir vykdam tarptautinį sprendimą, sprendimą dėl atsargų panaudojimo priima Vyriausybė.

37. Aprašo 35 ir 36 punktuose nurodyta tvarka priiman sprendimą dėl atsargų panaudojimo, Vyriausybė ar Energetikos ministerija atsižvelgia į Europos Komisijos ir (arba) Tarptautinės energetikos agentūros rekomendacijas. Sprendime dėl atsargų panaudojimo Vyriausybė arba Energetikos ministerija nurodo jų panaudojimo priežastį, naftos produktus, kiekį ir periodą, kuriuo atsargas leidžiama naudoti, taip pat nurodomas terminas, iki kada turi būti atkurtas atsargų kaupimo užduotyse patvirtintas atsargų kiekis.

38. Energetikos ministerija per 5 darbo dienas turi informuoti Vyriausybę apie priimtą sprendimą panaudoti atsargas.

39. Vykdam Tarptautinės energetikos agentūros prašymą, susijusį su tarptautiniu sprendimu ar Tarptautinės energetikos agentūros vykdomomis ekstremaliųjų situacijų pratybomis, įpareigotosios įmonės turi pateikti Energetikos ministerijai ir Lietuvos statistikos departamentui prašomą informaciją apie atsargas, jų tiekimą ir vartojimą, taip pat kitą aktualią informaciją, susijusią su naftos produktų ir naftos tiekimo atnaujinimu, Energetikos ministerijos nurodytais terminais.